

INVĂȚĂTORUL

ORGANUL „ASOCIAȚIEI INVĂȚĂTORILOR ROMÂNI DIN ARDEAL, BANAT ȘI PĂRȚILE UNGURENE”

Apare în fiecare lună a anului școlar.

Sub conducerea unui comitet de redacție

REDACTOR:
ANDREI PORA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CLUJ
STRADA HELTAI NUMĂRUL 9.

ABONAMENTUL:

Pe an 30 coroane — 18 lei.

Un număr . . . 3 cor. — 1 leu 50 bani.

Banii se trimit cassarului asociației:
G. STELEA CLUJ, STR. AVRAM IANCU 62.
MANUSCRISELE NU SE RETRIMIT

Invățătorii și politica.

Se apropie din nou zilele de alegeri pentru cameră. Se dă din nou prilej celor cu drept de alegător, ca să trimită în aceasta adunare pe aceia, cari voesc și știu lucra pentru consolidarea și refacerea statului nostru în nouăle sale granițe. Invățătorul român, are un rol deosebit în preajma acestor alegeri, acela de a fi sfătuitorul sincer al poporului nostru și a griji ca să nu fie sedus de demagogi și de alți oameni oportuniști și plătiți.

Pe care partid politic să-l sprijinească învățătorimea română în viitoarele alegeri, și, să între și învățătorii în valurile politice într'un număr mai pronunțat; iată 2 întrebări pe cari și-le pune fiecare învățător în preajma acestor alegeri.

Foarte firesc că învățătorimea română va sprijini și va vota pe acela care va servi interesele școlii, ale învățătorului român, ale poporului pe care-l reprezintă și al cărei trecut este o garanție a cuvântului dat.

Cu mult mai complicată să prezintă a doua chestiune, să între învățătorimea ca grupare în viața politică sau nu.

În mijlocul acestor vremuri tulburi, după părerea noastră să resimte cu toată puterea necesitatea imperativă care dictează ca învățătorimea română să se grupeze nu în partid politic, ci pe lângă școală, izolând întru cât numai se poate politicianismul, căci în situația actuală, noi credem că școala și învățătorul român are sfânta chemare, ba chiar datorită să lucreze deoparte pentru paralizarea patimilor politice, cari au luat proporții înspăimântătoare, am putea zice

chiar compromițătoare, de altă parte să lucreze pentru însănătoșirea moravurilor politice, întărirea și generalizarea unei adevărate concepții democratice, precum și pentru întronarea constituționalismului în noul nostru stat. Știm bine că grupările politice din țara noastră, de prezent duc o luptă aprigă pentru a ajunge stăpânii situației. Țara noastră trece prin toate crizele, iar politicienii folosesc cele mai drastice mijloace de sfidare unii față de alții. Stările sociale, economice și culturale, ale țării prezintă perspectivele unei sguduiri, care de nu se va schimba lucrurile, trebuie să urmeze. Increderea poporului, care constituie imensa majoritate a populației, cu 85% analfabeți, scade zi de zi față cu mulți politicieni. La tot pasul ne izbim de indiferentismul ce se manifestă din partea celor cu dare de mână și îmbogățiți de azi pe mâine, față cu cei săraci și nenorociți. A scăzut enorm numărul acelor cari au la baza vieții lor concepțiile: omenia, cinstea, jertfa de sine. Aproape toate clasele sociale cari ar avea altă menire, să angajază și sunt angajate la luptele politice cari se vor da pentru ambiții deșarte. Din pricina că toată lumea își cheltuiește forțele intelectuale și fizice în vederea acestor alegeri; stagnează la noi toată viața economică, industrială și intelectuală. Funcționarii statului și ceilalți — sunt divizați, angajați să sprijinească pe cutare partid și nu va fi multă vreme până vom avea ocazie să vedem vrajba dintre frați, și ce e mai dureros pentru noi, nu va fi multă vreme până

BIBLIOTECA
Nr. 485

când ne va fi dat să vedem, că forțele cele mai de seamă vor avea un singur călăuz: politica. Ce va fi atunci de soarta statului nostru care cere în locul prim muncă, înțelegere, dragoste, frățietate. Ce va fi de instituțiile și așezămintele noastre de stat, culturale, sociale, când cei ce le reprezintă se angajază la carul politic care umblă cu roatele încărcate de tină. Care va fi soarta școlii românești, școlii poporului, dacă învățătoria își va cheltui toată puterea și forța de muncă în serviciul ambițiilor personale neglijându-și poporul și școala care servit a cum trebuie, singură îți poate aduce satisfacția muncii tale și conștiința liniștită, că ți-ai făcut datoria față cu poporul nostru, care are dreptul să aștepte multe dela fiii săi cu capacități și aptitudini intelectuale. Nu suntem contra învățătoria să facă politică. Dorim chiar ca unii dintre învățători, cari simțesc în ei puterea de a reprezenta și apăra interesele școlii românești în chip bărbătesc și demn, să facă aceasta jertfă dacă le îngăduie și condițiile de alt ordin. Ținem de necesar chiar, ca un număr limitat de învățători, să cerce a-și face loc prin mijloace și căi cinstite în cameră, formând un partid a parte de oricare alt partid cu colorit de politică militantă, un partid al școlii, al politicii școlare. Mai având acești învățători și puterea de rezistență a curentelor de influință, avem toată dreptatea să credem că ei vor aduce cel mai mare serviciu țării. Dar a împinge învățătoria în luptele de clicărie și a angaja organizațiile lor în serviciul politicii militante în timpurile prea puțin lămurite de azi, — socotim a fi o greșală care se resbună. Noi trebuie să ne câștigăm încrederea poporului prin muncă, formând un bloc puternic cultural și social și pregătindu-se în fața viitorului. Noi trebuie să muncim pentru poporul nostru batjocorit, disprețuit, părăsit până acum cu perseverența omului care așteaptă o soartă mai bună nu dela oameni, ci dela evoluția vremurilor. Noi trebuie să ne trecem timpul scump în plină activitate pentru popor și să nu mergem la nime, ci să așteptăm până când alții vor veni la noi.

Cine mai poate ști la ce vor duce țara aceste lupte înverșunate dintre frați. Și

vrem să avem conștiința liniștită, că nu am contribuit cu nimic la dezastul social și național, căruia i-se pregătește un bun mediu și teren prielnic prin aceste lupte înverșunate dintre frați.

Iată în general, cari sunt vederile noastre ca organizație, pe cari am ținut să le dăm acum, când poate că lumea așteaptă ceva dela noi.

A. Pora.

Unificarea și democratizarea înv. primar.

Școli de stat sau profesionale ?

P. întâia oară membrii corpului didactic primar vin să participe la congres închinat în cea mai mare parte cunoașterii și apropierii între dascălii primari din toate ținuturile românești. N'au mai avut de trecut granița, pe care mari nenorociri îngreuiate de povara veacurilor le însemnare ca niște șanțuri sângeroase peste pământul românesc de o așa de evidentă unitate.

Au căzut lanțurile, cari ne împiedecau mer-sul liber; s'au prăbușit hotarele, care ne încătușeau; vom respira azi în voie și mai larg, după măsura întregului nostru neam.

Dar față de acest mare eveniment istoric al realizării visului de unire al tuturor Românilor în acelaș Stat, și datoritiile noastre se sporesc într'o măsură neînchipuită. Cele mai grele probleme de organizare economică și culturală ne stau înaintea și pentru a pași cu sorți de izbândă la sărătoasa lor desiegare, se cere mai presus de toate, unire în cugete și hotărîrea la muncă fără răgaz a tuturor forțelor ce ne-au mai rămas în urma grelelor jertfe ale războiului.

În trecutul nostru istoric am rezistat la puhoiul de invaziuni barbare. Poporul a rezistat la toate măsurile violente de desnaționalizare din provinciile desrobite.

Marele geograf francez Elisée Reclus zice despre noi: „Puține naționalități au cotropit mai repede ca România popoarele vecine. Ungurii, Slavii, Germanii au rezistat până acum la valorile cotropitoare ale Românilor. Statisticile recente dovedesc că Românii câștigă mereu în detrimentul celorlalte neamuri. Deși pașnic și plând nici un neam nu este mai cotropitor ca acela al Românului. Mai puternică ca o oștire de cuceritori, o mică colonie de plugari români este de ajuns să schimbe naționalități în popoare întregi”.

Reclus explică ac. însușire a neamului prin îndărătnicia Românului de a nu putea sau de a nu voi să învețe limba străină de neamul său și prin grația firească și frumusețea femeilor, cari sunt agente irezistibile pentru asimilația neamurilor. El citează între altele și un proverb

sărbesc, care zice: „De îndată ce o româncă intră în căminul sărbesc, familia lui se româniează.”

*

Din toate adâncurile de dincolo și de dincoace de Carpați venit-au învățătorii să-și spuie păsul. Pentru generația noastră, căreia i-a fost dat să se cutremure de întregirea neamului zilele acestea sunt zile sfinte.

I-a fost dat acestei generații să-și împlinească un rost social de liberare, prin vărsau de sânge, ciuruire de gloanțe, sfărâmare de mădule și distrugere de vieți.

Dar a izbutit: a avut norocul să izbutească.

Liberarea s'a făcut de popor, de marea mulțime arsă de război; scuturarea din lanțurile teroarei s'a făcut de înflăcărea celor, cari și ei așteptau independența de muncitori spornici ai pământului și bogățiilor.

Și un neam, care a plătit cu atâtea jefte dorul și voința de a liberă și a se liberă, care nu s'a sfiit în fața morții și a trecut dincolo de rețelele greșelilor conducătorilor are puterea în sine de a-și eroi drum și în cultura generală.

Sufletul liber nu poate fi împiedicat de nici o artificialitate ca suflet liber din acelaș neam se va manifesta întreg.

Unirea mai are pentru noi și importanța faptului că întreaga țară se va scutura de toate prejudecățile conducerilor impuse; va intra definitiv în rânduirea cinstită a cârmuirilor poporului punând în toate manifestările noastre conducători vrednici.

Simțim povara sarcinii impusă nouă și de aceea examinându-ne puterile, mintea și curățenia inimii, să începem munca aceea, pe care nu ne-o pot impune nici un fel de stălute făcute de mâini și minte omenească, ci impusă de toate timpurile și anume dragostea de neam.

Limba și gândirea românească primejdiute o mie de ani ni-au intronat dreptul de întietate firească pe pământul nostru strămoșesc.

Stăpâni la noi acasă zilele de muncă ne așteaptă de acum, roada muncii și chezașia libertății sunt în unirea noastră și în buna rânduirea susținută de poporul treaz în toate faptele lui.

Înțelepciunea faptelor noastre de astăzi este temelul ferecurei de mâine a neamului nostru. Sfânta dragoste de neam și țară ne povățuiește pe toți la munca de întărire a patriei noastre unite. Trăiască România-mare.

Acuma suntem chemați la lucru pentru cimentarea unirii sufletești singure, care dă neamurilor adevărata mărire și țaria cea nestrucată de arme. Noi încă nu ne-am spus pe lume cuvântul nostru. Noi n'am adus partea noastră de contribuție la civilizația omenirii: trăiam împrăștiați și nu puteam lucra într'un cuget. În oamenii noștri mari nu putea vorbi neamul întreg. Eram izvorul răsfirat, care nu-și putea strânge undele laolaltă, să-și taie drumul lui spre mare. Acum iată că și viața noastră după veacuri de abuz-

ciumări, începe să curgă între malurile ei. Nici o undă nici un strop să nu se mai risipească fără de folos. Toate gândurile o singură putere vie să alcătuiască. Toți să-și ia locul în oastea cea mare a luptei pentru întărirea și înălțarea neamului.

În lupta aceasta hotărâți suntem să ne închinăm toate puterile noastre simțindu-ne datori poporului din care ne-am ridicat.

Îndărătul nostru e o lume, care a fost. Înaintea noastră e o lume nouă unde și noi trebuie să ne luăm locul.

În statul nostru astfel cum e acuma organizat și față de drepturile date minorităților prin proclamația dela Alba-Iulia și prin pacea dela Saint-Germain, — deosebit de drepturile date de noi din proprie inițiativă — problema școlii primară cere o soluționare grabnică și conform cu realitatea.

O întrebare la care trebuie să răspundem acuma — întrebare care înainte nu avea loc, este: „Să fie școli de stat ori confesionale?” — Această întrebare cere întâi ca temelie, răspuns și hotărâre, dacă școala trebuie să fie sub auspiciile bisericii și trebuie să negândim nu e vorba numai de biserica ortodoxă, ci toate credințele.

Sau școala trebuie să lucreze liberă de orice înălțuire, ajutând biserica prin respectul credinței, prin educația simțului moral astfel ca să formăm fondul sufleteș al copilului, să deosebiască, să practice faptele și gândirele frumoase. Biserica la rândul ei să se organizeze și fără a lăsa impresia că fără școală poticnește să-și conducă viața ei asemenea liberă, autonomă.

Astăzi când în școala noastră pășesc copii români de diverse confesiuni problema învățământului religiei trebuie să aibă o deslegare.

Făcându-se școli de stat toți fiii sunt pe aceleași bănci, o unire sufletească se cimentează.

Noi când ne hotărâm trebuie să ne dăm seama că hotărârea noastră cuprinde și Ardealul unde români sunt de diverse confesiuni.

Statul, — cum înțelegem noi — colectivitatea națională, cuprinsul unor hotare — trebuie să aibă grija școlii. Tot cu munca și dările întregii colectivități, așa fiind, se poate face o repartizare egală și dreaptă a salariului, a întreținerii școlii, a localului. Și ceea, ce este mai principal, o direcție sufletească pentru idealul nostru, ca stat.

Știm articolul din tratatul de pace, care prevede dreptul minorităților de ași avea școli cu limba de predare a poporului minoritate. Toți deci, ce simt românește și sunt adevărați români, vor urma școala de stat cu limba de predare română. De aici nu urmează, că celelalte naționalități să fie constrânse. Nu. Aceasta ar fi cea mai mare greșală. Un lucru, trebuie să observăm, că sub haina școlii confesionale, în îngrădirea bisericii, să nu se facă separatism, mai mult, în că să nu se crească vipere, care crescute în pământul nostru, sub îngrijirea noastră, să ne muște

dușmănește la răspântiile grele, ale mersului nostru, ca popor.

De aceea Doamnelor și Domnilor, susțin cu toată tăria școli de stat, cu baze democratice cât mai largi conform poporului cerințelor, dar, ca ideal idea de stat și dragostea de acest pământ. Acolo, unde sunt naționalități în mase, dacă o doresc, să fie și limba lor, ca obiect de predare p. cunoaștere, la care ar putea lua parte și copiii de români, născuți, nu făcuți după întâmplarea, p. ca să cunoască noștrii de aproape aceea naționalitatea și care învățare de limba străini nu poate strica întrunirea la ai noștri.

Biserica să rămâie în spiritul ei și să ajute, cum a ajutat cea ortodoxă a noastră, la consolidarea și întărirea neamului.

Cei, care țin numai decât să-și aibă școală confesională liberă, să fie dar, ca învățământ particular întreținut de particular și sub controlul statului, în ce privește direcția sufletească față de organizarea și aspirațiile statului nostru.

Pentru ajungerea la deplină unificare și democratizare a învățământului propun:

Să se aleagă o comisiune din membrii corpului didactic primar din vechiul regat, Ardeal, Bucovina și Basarabia, care sub auspiciile ministerului instrucțiunii, să lucreze la întocmirea programei școlilor de stat programa una și aceeași.

Mă rezum la următoarele deziderate:

1. O singură școală de stat una și aceeași pentru întreaga țară.

Școlile profesionale, să fie, ca școli particulare sub controlul statului în ce privește educația națională.

2. Să se numească o comisiune din învățători de pretutindeni pentru formarea programei unitare.

MARIA ȚINTILĂ

Învățătoare orașul Roman
vechiul Regat.

„Învățătorul de la Topoloveni“.

Cuvintarea rostită în Cameră, în ziua de supremă agonie, de „învățătorul de la Topoloveni“, va însemna un moment în dezvoltarea unor foarte frumoase însușiri de orator, dar, în același timp, ca va fi pomenită pentru fasa din dezvoltarea chestiei țărănești pe care o înseamnă.

Această chestie, după ce a ieșit din necesitatea stringentă, fără puțință de zăbavă, a reformei — silnice, am zice, a lui Cuza-Vodă, a trecut pentru o bucată de vreme în domeniul literaturii, al poeziei, al liniștitelor exerciții de ideologie.

A fost un timp când grija de țeran se întrupa în frumoasele frase ale lui Delavrancea, fiu de „țeran“, din marginea Bucureștilor, și tresăriam cu toții la citirea rîndurilor lui despre „acest aur curat al neamului nostru“: după treizeci de ani această formulă nu-mi poate încă ieși din urechi.

Apoi iarăși tulburări, mișcări violente, temeri din partea clasei dominante, iar, ca rezultat, noi măsuri de neîntârziabilă oportunitate: legile liberale.

Mișcarea ventru deplină liberare și așezarea pe

base trainice de economie rurală a țeranului aștepta încă omul reprezentativ, luptătorul de clasă — în cel mai bun înțeles al cuvintului —, fără care cu greu se poate ajunge la capăt. Căci el va aduce cu sine și adesiunea, neconținut reînnoită, a acestei clase.

Sincer și modest, dar hotărît și consecvent, avînd, pe lângă profunda cunoștință a vieții noastre rurale, un deosebit dar de a vorbi în pilde și parabole, minte limpede și spirit constructiv, așezîndu-și răbdător pietrele unei masive zidării de convingeri, el se mai bucură de o calitate. *Instinctul țărănesc, care nu dă groș, trăiește în el, îl domină, îl împinge, îl menține.*

Să fie și cel mai aprig adversar al lui mulțămînt că o necesitate de fier a timpului se îmbracă în „învățătorul de la Topoloveni“. Căci, dacă ar izbuti să zădărnicească opera lui, ci o zi tulburare s'ar ridica, așa cum natura în tainele ei pregătește ceasurile marilor lupte fatale.

Căci *altfel* de țerani abia așteaptă. Zvonul confuz al glasurilor lor îl aude oricine întinde urechea la bătaia vîntului.

(„Neamul Românesc“.)

N. IORGA.

I. Mihalache.

Salutul ardelenilor, la congresul învățătorilor din vechiul regat.

Mărit congres!

E primul prilej, când dăscălimba de peste Carpați se poate valida ca corporațiune în organizația fraților colegi din vechiul regat. Acesta e un moment istoric de mare importanță școlară și culturală.

Suntem mândri, că tocmai nouă ne-a fost dat să trăim aceste zile mari și glorioase, pentru ajungerea căror DV. frați colegi ai vechiului regat aveți meritul cel mai mare. A DV. e vrednicia, căci ați știut crește atâtea generațiuni în iubirea de neam, și ați știut infiltra în inimile mici și mari nizuința spre idealul cel mare: *desrobirea fraților și întregirea granițelor.*

Ba mai mult. Ceiace ați nutrit cu vorba, ați știut îndeplini și cu fapta scriind pagini de glorie străbună la: *Mărăști, Mărășești și Oituz.* La semnalul dat ca și niște eroi conștii de datorie v'ați știut pune în fruntea cetelor de voinici, pentruca în zbor nebul să treceți *Carpații, Dunărea și Prutul*, vecinicile piedeci cari stăteau de atâtea vreme în calea aspirațiunilor noastre de neam și români. DV. prin puterea convingerii și dorobanșul prin vrednicia încrederii ați putut să recâștigați granițele strămoșești și firești, la cari noi cei ce gemeam sub jugul opresorilor tirani nici gândi nu ne puteam.

Înfăptuită unirea politică, iată tot DV. ne invitați ca să pornim munca pentru consolidarea sufietească. Cu drag am ascultat acest glas de chemare și veseli am alergat, ca laolaltă să desăvârșim opera de reclădire a noului stat român. Să știe doar că școala românească din ori care provincie de azi înainte trebuie să poarte pe umerii săi acelaș sarcină, trebuie să samene acelaș gând unitar și nedespărțit și să lucre pentru acelaș ideal: *înfrățirea tuturor celor ce sunt sub stăpâneasca oblațuire a marelui și glorioșului nostru rege Ferdinand I.*

În convocarea acestui congres noi vedem mobilizarea intelectuală a tuturor învățătorilor cari sub drapelul progresului și cu armele cele nouă ale științei și culturai omenești să lupte pentru înaintarea și prosperarea iubitului nostru neam. Cei 3000 de dascăli de dincolo de Carpați și-au dat samă de acest mareț lucru când și-au pus încrederea în modestele noastre puteri ca să-i reprezentăm la acest strălucit congres.

Participarea noastră era o datorie morală pentru a întoarce înapoi împrumutul participării DV. la congresul nostru din anul trecut.

Era apoi și o datorie obligatoare pentru a ne cunoaște unii altora nevoile profesionale, precum și neajunsurile învățământului nostru primar, cari astăzi formează ranele suleștești ale unui neam întreg. Școala română trebuie să lapede

coloritul provincial și să îmbrace haina de uniformizare, iar învățământul pe cea de unificare ca în întreagă instrucția să se observeze un singur fir conducător pentru formarea sufletului românesc de pretutindeni. Din acest congres trebuie să se înceapă reorganizarea școalei populare în provinciile anexate, care pentru noi nu a fost o instituție eșită din nevoile poporului cu toloase evidente și imediate, ci un așezământ cu scopuri străine de educație și instrucție.

Participarea noastră se esplică și din datoria față de noi înșine. Congresul acesta e chemat să desăvârșească opera de organizație din România-Mare. Căci *una* trebuie să fim în toate lucrările noastre, cari au de scop promovarea intereselor profesionale, fie de ordin social, intelectual ori material. În virtutea acestui principiu dorim ca modificările statutelor să se facă în așa mod, ca organizația centrală să cuprindă în sinul ei și cele 25 secții județene din Dacia superioară. Nu ne gândim la o fusionare ori federalizare, ci vrem o *unire sinceră și nefățărită.* O dorință totuși. Avem câteva desiderate provinciale ardelenesti, căroră am dori să le dăm caracter de interes general, pentruca mai ușor să ajungem la rezultat.

În forma aceasta consolidăți, fiind toți un trup și un suflet vom putea lucra pentru democratizarea învățământului dând soluții norocoase tuturor problemelor de interes capital ce privesc școala, învățământul și învățătorii.

În numele: „*Asociației învățătorilor români din Ardeal, Banat și părțile ungurene*“ dorim un spor mare la lucru, salutăm cu drag primul congres al corpului didactic din România-Mare.

Traian Șuteu.

Congresul Învățătorilor.

Joi, în 15 Aprilie, a. c., s'au început în București ședințele Congresului învățătorilor din vechiul regat, la care au luat parte și reprezentanții din provinciile anexate, Ardeal, Bucovina și Basarabia. Dintre secțiile Asociației noastre au fost reprezentate următoarele: Brașov, Făgăraș, Treiscaune, Târnava mare, Alba de jos, Cojocna, Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Caraș-Severin, Târnava mică, Mureș-Turdă, Odorheiu. Asociația noastră a fost reprezentată prin dl T. Șuteu, președinte. Congresul s'a început în una din salele universității din București și s'a continuat în Ateneul român D. V. Păunescu, învățător în comuna Militar, jud. Ilfov, fost prefect al acestui județ, arătând însemnătatea acestui congres, în evoluția școalei române, marcând începutul unei ere fericite, în care învățătorul român nu va mai fi pus pe treapta cea mai de jos a funcționarismului, arătând părerea, ca să se trimită o telegramă omagială M. S. Regelui, salutând pe reprezentanții Ardealului, cari prin prezența lor au pecetluit unirea definitivă a acestei părți a țerii,

deschide congresul în mijlocul unor aplauze generale.

D. Traian Șuteu, președintele Asociației învățătorilor din Ardeal, spune, că învățătorii prin tăria convingerii au sporit granițele strămoșești. Acum înfăptuită unitatea politică, să asigurăm unitatea sufletească. Salutând pe frații din vechiul regat, spune, că am venit pentru a înfăptui și cere unificarea învățământului primar.

După expunerile doleanțelor, din partea d-lui *S. Popovici* din Brașov, că să se înfăptuiască unificarea salariilor, reducerea anilor de serviciu la 30, și calcularea dublă a anilor de războiu.

D-na Țintilă — Roman, cere soluționarea caracterelor de școli primare în sensul, ca toate școlile românești, să se decreteze de școli de stat, iar școlile minorităților să primească denumirea de școli particulare sub controlul statului.

Profesorul dela universitatea din Cluj, dl *Dr. Vlad. Ghidionescu*, face apel pentru unificarea sufletescă de pretutindenea, spre care scop trebuie să săvârșim unificarea limbii și sufletului, creând o cultură românească. Condamnă analfabetismul nostru, arătând, că principiul obligativității școlare este fals. Nu copii să meargă la școală, ci școala să meargă la copii, cum se face în țerile culte ale apusului.

Di Matache — *Ialomita*, are părerea, să se înființeze școli de adulți în fiecare cazarmă!

Di V. Borgovan, fost senator, arată necesitatea, ca școala să fie a poporului menținându-se școlile de analfabeți începute în Ardeal.

Sosește dl ministru al instrucțiunii publice, *Negulescu*.

Di George Dragoș, din Făgăraș, susține cu toată tăria caracterul de stat al școlilor române din Ardeal.

Di A. Popa, revizor școlar în Sighișoara, are eșiri pătimașe la adresa Consiliului Dirigent, pe cari congresul le primește cu cuvenite rezerve, condus, de principiul, că într'un congres didactic nu e bine să se facă politică militantă de înșinuare.

A. Pora — Cluj, arată în linimente generale secretul despre reorganizarea învățământului primar din Ardeal, care angajază la susținerea școlilor, pe cei trei factori: statul, comuna bisericască și comuna politică. Spune, cum se aprobă din toate părțile aceasta organizare, ca teorie, dar nu se aprobă în practică. Cere menținerea școlilor cu caracter de stat.

Ședința de după amiază.

Ședința se deschide în prezența dlui ministru *Negulescu*, care salută și din partea sa pe reprezentanții Ardealului.

Di A. Pora — Cluj, face unele rectificări față de cele spuse ieri de dl *A. Popa*, cerând, ca să nu se facă politică în ședințele congresului. Voind a răspunde dl *A. Popa*, este împiedecat.

Di Nicolescu — *Plocești*, vorbește în chestia

monopolului și liberei concurențe a manualelor de școală, arătând unele nedreptăți, ce să săvârșesc față cu aprobarea. Condamnă felul, cum este aplicată programa analitică și cere revizuirea ei.

Di Matache, cere, ca instrucția, să se facă întrucât se poate în natură, în grădină, câmp și pădure.

Di C. Iencica — Cluj, cere, să se compună o istorie pentru toate țările alipite, anulându-se cărțile cu tratate din istoria străină.

Di Faur — *Basarabia*, cere, să se admită libera concurență pentru manualele didactice.

Di V. Borgovan, vorbește despre programul analitic și de felul, cum ar trebui date unele materii, ca mintea copilului să nu fie prea îngreunată.

Di P. Ghișescu, dir. învățământului primar, arată, că în anul acesta, școlile normale au avut o afluență de 8000 elevi și nu putut fi primiți, decât 3500; aceasta, ca o rectificare contra aserțiunii unui antevorbitor, că școlile normale nu au contingentul de lipsă.

ZIUA II.

Ședința de dimineața.

Se deschide la orele 9 jumătate.

Di V. Haneș, secretarul general al ministerului de instrucțiune, roagă, să se păstreze deplina obiectivitate în discuțiunile, ce vor urma. Intrându-se în dezbăterea punctului referitor la salariizarea corpului didactic primar, cere, să se anăne aceasta dezbateră pentru ziua următoare, când va fi de față și dl ministru al cultelor.

La punctul: recrutarea, titlul și înaintarea învățătorilor, *Dna Țintilă*, propune unificarea școlii normale, din care să se recruteze și învățătorii rurali și urbani. Școala normală, să aibă 8 ani. Titlul să fie unul pentru toți învățătorii, și anume: **învățător**. În comisiile de examinare ale învățătorilor, să fie desemnați și învățători.

Di Iencica — Cluj, este de asemenea pentru unificarea școlii normale, în sensul celei din Ardeal, care are 8 clase. Spune, că senatul universității din Cluj, a admis, ca învățătorii, să se poată înscrie la facultatea de litere, pe care terminându-o, vor putea fi profesori de pedagogie la școlile normale.

Di Ghidionescu, prof., mai pomenește, că s'a introdus pe lângă universitatea din Cluj, posibilitatea de a obține licența în pedagogie pentru învățători.

Ședința de după amiază.

Di Dr. Mitulescu, medic — București, își desvoltă conferința sa, arătând rolul școlii primare în combaterea tuberculozei. Anunță, că s'a pus la dispoziția învățătorimii 20 paturi la sanatorul Filaret, unde să primească îngrijire cei bolnavi.

Se trece la desbaterea punctului recrutarea personalului de control, la care vorbește Dnii *Faur, Paulian, Popa — Sighișoara, Popovici — Brașov, Ionescu — Lungu* și fostul ministru al domeniilor *I. Mihalache*, care spune, că se reîntoarce iarăși între învățători unde vrea să rămână și alături, de cari a fost totdeauna cu sufletul. In ce privește punctul dela ordinea zilei este de părerea, ca revizorii școlari, să fie aleși, iar inspectorii, să fie numiți din partea statului.

Urmând în discuție chestiunea școlilor complimentare.

Di Anghelescu, este de părerea, ca aceasta să se elimeneze deocamdată fiind mare lipsă de învățători.

Di Capașină — Olt, e de părerea, ca să se mențină și la organizarea lor, să ia parte toți factorii: preot, notar, învățător.

Di Bratu — București, arată datorția școlii complimentare dezvoltată în sens practic.

A. Pora — Cluj, susține școlile de repetiție pentru a se putea da generațiilor mai ridicate din Ardeal cunoștințele de geografie și istorie ale României întregite.

Di P. Ghișescu, expune programul de lucru al ministerului de instrucție, declarând, că va ține seamă totdeauna de bogata experiență a învățătorilor.

ZIUA III.

Sedința de dimineață.

Să porcedă la desbaterea punctului: învățători și cooperațiile.

Di Mateescu — Govora, spune, că învățătorul să rămână numai la școală.

Di Capașină zice, că învățătorul să rămână conducătorul moral, făcând parte din comisiile de administrație ale cooperativelor.

Urmează punctul: Drepturile politice ale învățătorilor.

D. Nifon-Botoșani zice că factorul de lumină trebuie să fie în plenitudinea drepturilor politice, și îndrumătorul adevărat al poporului, căci astfel s'ar coborî la sate demagogii orașelor. Cine să fie aleșii safelor, cârciumarii, advocații, medicii?

Se trece la punctul următor salarizarea corpului didactic primar și chestiunea tăerii sporului de scumpete. *D. Angelescu* citește memoriul asupra salariilor și sporului, congresul îl aprobă și însușește.

T. Șuteu face o expunere amănunțită a salariilor învățătorilor din Ardeal arătând sistemul ce se practică la noi, arătându-se neîndreptățile săvârșite cu învățătorii ardeleni prin divizarea în două părți, cu 4 clase și mai puțin de 4 clase, prin nesocotirea cererii lor de a-i trece în clasa X. de salarizare întocmai ca funcționarii cu baccalaureatul și prin solvirile în coroane atunci când asemnările se fac în Lei.

In numele învățătorilor ardeleni, cere și roagă

pe dl ministru să înfăptuiască unificarea cât mai grabnică a salariilor ținându-se seama de părțile bune ale sistemului de salarizare, care prevede, ajutor de familie și vestminte, care nu se dă în vechiul regat.

După aceste *D. V. Păunescu* președintele Asociației cetește dezideratele congresului după cum urmează:

1. Unificarea și democratizarea învățământului primar: Învățământul primar să fie unificat în totul, în tot cuprinsul țării românești, obligator și gratuit pentru toți copiii de cetățeni români în vârstă de școală. Să se ajute copiii săraci cu tot ce le trebuie pentru a putea fi puși în situație de a urma școala.

2. Școli de stat sau școli confesionale, toate școlile românești să fie școli de stat. Minoritățile etnice pot avea școalele lor naționale sub controlul statului și cu limba românească obligatorie. Statul să nu mai întrețină aziluri confesionale cum sunt cele din Dobrogea.

3. Scopul școlii primare, obiectele de învățământ și distribuția materiei: Școala primară să dea o cultură generată necesară pentru viața și pentru înțelegerea vieții, în acord cu tendințele evoluției sociale, cu menținerea sufletelor în sfera idealismului. Glorificarea muncii și a demnității omenești. Învățământul să se predea numai în școli publice pentru dispariția spiritului de castă. Obiectele de învățământ cele din actuala programă analitică revăzută și adoptată scopului școlilor primare.

4. Cărțile didactice, sistemul de aprobare, monopol ori liberă concurență. Se admite libera concurență; aprobarea să se facă de către minister. Să se scutească autorii de unele obligații. Să se publice concursuri.

5. Recrutarea, înaintarea, titlul și salariul corpului didactic primar și al școlilor de aplicație. Recrutarea să se facă dintre absolvenții școlilor normale. Aceștia să aibă o cultură generală cu o durată egală cu cea a liceului. Învățătorii recrutați de școalele normale, vor fi obligați să-și completeze cultura pedagogică după programa școlilor normale.

6. Învățătorii trebuie să fie reprezentanți prin delegați al Asociației generale în consiliile pedagogice, în comisiile pentru definitivat și înaintare etc.

7. Recrutarea personalului de control și disciplină să se facă prin alegere. Se vor alege câte trei învățători din care ministerul va numi unul.

8. Învățământul complimentar e absolut necesar; el va trebui să aibă o direcție practică.

9. Întreținerea materială a școlilor primare să se facă tot prin comitetele școlare. Învățătorul să fie de drept președinte.

10. Învățătorul este necesar ca factor activ în cooperație cât timp nu se găsesc încă elemente pregătite pentru aceasta.

11. Invățătorii să poată fi aleși în parlament, consilii comunale și județene, fără a demisiona dela catedră.

12. Esirea la pensie după 30 de ani de funcționare cu ultimul salariu. Copii să moștenească și pensia mamei decedate chiar dacă tatăl e tot salariat de stat.

13. Precădere la improprietărire, a învățătorilor înaintea oricui.

14. Plata tutulor transporturilor în interesul învățământului.

15. Revenirea asupra tăierei sporului.

16. Solicitudine pentru școalele și învățătorii putneni și dobrogeni.

D. P. P. Negulescu închide desbaterile spunând că dsa se va călăuzi de fapte pe cari le va îndeplini, pentru buna reorganizare a învățământului primar. Accentuiază chestiunea materială a învățătorilor și cel mai arzător punct din dezi-deralul congresiștilor desaproband cuvintele incalificabile ale unor congresiști, cari au accentuat că ministerul nu dă destulă atențiune nevoilor corpului învățătoresc. De un rezumat al situației detestabile a bugetului statului și face apel la congresiști de a avea răbdare.

Citește apoi două rapoarte primite la minister, prin care unii învățători din Iași, vând la tișghea alimentele cooperativelor ori băncilor; ceva mai grav, vând și beuturi spirtoase.

Al doilea raport, rezumă gândul unor învățători din Moldova, cari vor să părăsească școala, pentru a începe diferite negustorii rentabile.

D. ministru spune că își va da toate ostene-lile, ca să readucă pe unii dintre acești învățători, la gospodărie mai rodnică, mai nefolositoare, a adevăratei școli.

Atrage atenția contra unora dintre membrii corpului didactic, cari la țară îndrumează pe țărani la anarhie și primejdie de clasă și-și neglijează interesele sale profesionale, se vor lua măsuri de comisia de judecată respectivă contra acestor farisei cari își uită îndeletnicirile lor.

Face un apel celor prezenți de a nu abuza de drepturile politice cari s'au acordat.

Îndeamnă pe învățători la înțelegere și muncă rodnică pentru refacerea țării.

D. Paunescu, președintele congresului spune că va da toată sollicitudinea, pentruca politica să fie înlăturată din învățământ, iar comisia de judecată a corpului didactic să studieze bine acuzațiunile ce se vor aduce unora dintre membrii corpului învățătoresc.

Ne fimem de datoria noastră a mulțumi fraților colegi din vechiul regat pentru primirea caldă și frățească cu care ne-a primit în special pe noi Ardelenii.

Și avem o mare datorie de mulțumită și recunoștință față cu Dl ministru Negulescu, care ne-a ușurat situația întreținerii noastre prin toate favorurile posibile. Comitetul central al asociației noastre consideră ca înlăptuită unificarea asociației noastre ardeleni cu cea a fraților din

vechiul regat, rămânând ca să convoace la timp potrivit dar fără mare întârziere adunarea generală a asociației noastre la Cluj, unde comitetul să primească descărcare și unde să se pronunțe toate secțiile asupra deziideratele aduse de congresul fraților din vechiul regat.

A. Pora.

Unirea Principatelor.

— Lecție practică, predată de inv. Ioan Bărbat la adunarea cercului învățătorilor din plasa Arpașul de jos, jud. Făgăraș, la 24 Ian. a. c. după indigitațiile subscrisului. —

Material didactic: portretele lui Andrei Murășanu, Vasile Alesandri și Ioan Cuza, precum și harta României întregite și un mănunch de smicele.

Invățătorul: Copii fiți atenți!

O să vă arăt trei portrete pe rând. Voiu, ve-dea, cine va învăța să le cunoască mai bine. Portretul acesta înfățișază pe un mare poet al nostru, pe A. Murășanu. Pe cine înfățișază? Acesta aici pe un alt poet mare, pe V. Alesandri și care al lui Cuza? etc.

Ce hartă este aceasta? (Harta României-Mari). Din cari țărișoare s'a alcătuit România-Mare? Când s'a întâmplat această unire? România veche din cari țărișoare a fost alcătuită? (Muntenia și Moldova).

Acum o să învățați cum s'a unit Muntenia și Moldova. Ce veți învăța?

Ascultați! Înainte de asta cu vr'o saizeci de ani, atât Muntenia, cât și Moldova, erau desbinate în două țărișoare sau principate deosebite. Printre ele curgea și le despărțea râșorul Milcov.

Frați de acelaș sânge locuiau în principatele amândouă. Cu toate acestea ei erau mai mult învrăjbiți decât bunii vecini.

Dacă domnitorul Moldovei se simțea mai în putere decât domnitorul Munteniei din București, nu zăbovea a se scula cu războiul împotriva vecinului său ca să-i ia tronul. Dacă domnitorului Munteniei îi mergea mai bine, făcea și el așș-derea. Bătăliile dintre ei se desfășurau de cele mai multe ori în jurul Milcovului și la poalele Carpaților, și așa, valorile acestui râuleț ducea cu sine mult sânge frățesc spre marea durere a neamului.

(Întrebări de precizare: Cum trăiau frații din Muntenia cu cei din Moldova? Care râuleț despărțea cele două principate? etc.

Domnitorul invins (biruit) alerga apoi când la Turci, când la Ruși, când la Nemții din Austria, ba chiar și la Unguri, cu un cuvânt la vecinii, cari și așa nu ne voiau binele și le cerea ajutor împotriva domnitorului biruitor. Acești vecini abia apucau să aibă prilej de a se amesteca în trebile micilor țărișoare. Veneau cu armatele lor număroase, prădau și jefuiau din bogățiile lor, apoi pline de pradă se întorceau de unde

au venit. De alte ori se întâmpla și mai rău. La anul 1775, (il scriem pe tablă!) Nemții din Austria prin viclenie a smuls din trupul Moldovei, Bucovina, iar la 1812 partea de dincolo de Prut: Basarabia. (Se arată pe hartă). Sărmana Românie, din mică și desbinată ce a fost, devenise și mai mică.

(Intrebări de precizare). Apoi:

De cine eram noi stăpâniți pe vremea aceea, N? Cum ne mergea sub stăpânirea ungurească? Așa este copii, ne mergea foarte rău și pe la anul 1848, ne-am și resculat împotriva Ungurilor cu mic cu mare. Dar nu a fost cine să ne ajute și... durere, am rămas și pe mai departe sub stăpânirea lor și ei se purtară și mai aspru ca mai înainte.

Pentru ce nu ne va fi ajutat România? Da, fiindcă era mică și slăbită de războaiele purtate între frați. Cu gândul la frații din România a scris atunci plin de durere acela, pe care vi-l-am arătat în portret întâiașdată, uite acesta. (Elevii: A. Mureșanu).

Pe voi vă nimiciră a pizmei răutate,
Și oarba neunire la Milcov și Carpați!

(Intrebări de precizare; elevii învață cuvintele lui Mureșanu).

Fii atenți! Acest vaiet a fost auzit și de frații de dincolo, și ei se hotărâră să nu se mai învrăbească. Ba începură a se gândi la putința de a se uni, ca să devie mai tari.

Inv. le prezintă mănunchiul de smicele. Ce sunt acestea? Vin o N, ia o smicea și frânge-o. Vin-o și tu N și frânge-o pe aceasta. Mai frânge și tu una N. Inv. dă mănunchiul întreg, celui mai voinic din clasă, ca să-l frângă. Ce se întâmplă cu smicelele, dacă se pun la un loc? Pentru ce se vor fi gândit și Muntenii și Moldovenii la unire? Așa este, ca să devie mai tari. Această trebuință nimeni nu a simțit-o atât de adânc ca acela, pe care vi-l-am înfățișat a doua oră în portret! Alexandri, ca din buciumul unui arhanghel a strigat atunci:

Hai la Milcov cu grăbire, cu grăbire, să-l secăm
[dintr'o privire,
Tu-mi ești frate, eu ți-s frate, în noi doi un suflet
[bate.

Strigarea lui Alexandri a străbătut în inimile tuturor Românilor și la îndemnul lui și a altor bărbați de frunte, micile principate, Muntenia și Moldova, s'au hotărât să se unească, (să se facă una).

(Intrebări de precizare).

Ascultați mai departe! Lucrul acesta însă nu a mers așa de ușor, din pricină că puterile mari din Europa: Nemții, Rușii, Turcii și alții puneau piedeci, ca principatele să nu se poată uni. Știau ei bine, că unindu-se, se vor întări, iar ei nu vor mai putea storce foloase dela ei. Numai Franța ne-a fost prietenă și atunci. La stăruința ei s'a dat voie, ca atât Moldova, cât și Munte-

nia să-și aleagă singure domnitorul, fără amestecul vre-unei alte puteri, cum trebuia să se întâmple mai înainte.

Dar puterile streine au uitat un lucru. Au uitat să hotărască, cumcă principatelor nu li-se dă voie să-și aleagă de domnitor pe unul și acelaș domn. Principatele însă nu mai voiau să aibă doi domnitori, cari apoi să se dușmănească iar. S'au înțeles, că ele au să aleagă amândouă pe unul și acelaș.

Mai întâi a ales Moldova. Și Moldova a ales cu mare însuflețire pe cel mai vrednic dintre bărbații ei, pe acela al cărui portret l-ați cunoscut pe urmă, pe acesta! (Prezentăm portretul. Elevii: Ioan Cuza!)

Cum s'a prins de veste în Muntenia, că Moldovenii au ales pe Cuza, s'a stărnit o mare însuflețire și aici și în mijlocul acestei însuflețiri a fost ales și la București de domnitor cel mai iubit de toată suflarea: I. Cuza.

Prin această alegere unirea a fost înfăptuită Muntenia și Moldova și au dat mâna pe vecie împotriva voinței dușmanilor neamului românesc. Această unire s'a întâmplat la 24 Ian. 1859. (Scriem pe tablă).

Tot neamul rom. a săltat atunci de bucurie. Peste tot locul se cânta și se juca Hora unirii, scrisă de Alexandri și tot neamul era vesel, pentru că de acum aveam nădejdea, că Țara românească se va întări și ea va deveni nu numai sprijinul nostru, dar odată și odată, chiar desrobitoria noastră a celor înstrăinați.

(Intrebări de precizare și rezumarea întregului material predat).

La urmă: Ce credeți copii, dacă principatele nu s'ar fi unit, ce ar fi urmat și mai departe? (S'ar fi învrăjbit și răboit între ele ca și în trecut și din slabe ce erau ar fi devenit și mai slabe. Gândiți-vă la unirea de azi! (Un elev: Unirea de azi, unirea tuturor Românilor nu s'ar fi putut înfăptui. Ardealul ar fi rămas tot sub Unguri, Bucovina sub Austrieci și Basarabia sub Ruși).

Ce credeți, ce se făcea în vechiul regat la 24 Ian. în fiecare an? Da, se serba această zi a neamului în toate școalele și bisericile. Noi când am serbat ziua aceasta pentru întâiașdată? Elevii: (Anul trecut). Pentru ce nu o serbăm și mai înainte? (Eram sub stăpânire ungurească și ei nu ne da voie ca să serbăm). De cine și de ce trebuie să ne amintim totdeauna când serbăm această zi mare? De înaintașii noștri, cari au știut să croiască viitorul întregului neam, viitorul României-Mari. Ce trebuie să facem și noi pentru cei cari vin după noi? Să muncim din răputeri, ca să le lăsăm nu numai o Românie mărită, dar și întărită. Așa este copii, numai urmând astfel, putem fi liniștiți, că ne-am făcut datoria.

(Urmează Hora Unirii!)

Sărbările naționale în școală.

În numărul trecut al „Invățătorului” s'a sulevat chestia, că sărbările școlare, așa după cum se țin ele, nu au succesul dorit. Vorbirea se spune mai mult pentru public decât pentru elevi și astfel elevii se aleg cu foarte puțin din tot rostul sărbării.

S'a recomandat că vorbirea, care trebuie să fie punctul culminant în programa sărbării, să fie la fel cu vorbirile minunate ale lui Edmondo de Amicis din „Coure”, pe cari ori ce copil le cește cu drag și rămâne multă vreme sub impresiunea lor.

Mă gândesc însă, că e cam riscat a cere ca fiecare învățător să știe povesti ca un *de Amicis*. Nici scrie, nici povesti ca el nu va putea, și diferitele acțiuni istorice numai cu greu vor putea fi luminate în șirul povestirii, așa ca toți elevii să le înțeleagă.

Țin că e mai nimerit, ca din materialul vorbirei să se facă o lecție intuitivă bine lucrată un fel de lecție ușoară de istorie [fie și numa de o jumate oră durată ei], întocmită pentru priceperea tuturor elevilor, cari iau parte la sărbare. În acest caz elevii s'ar alege cu alege cu maximul de cunoștințe despre însămnătatea zilei și ar profita mult și publicul asistent, care, în mare parte, și el acum învață istoria neamului. Dar publicul ar mai avea și prilejul a cunoaște, că munca învățătorului nu e o jucărie, — după cum și-o închipue încă multă lume — ci adevărată măiestrie. Am obține deci un folos îndoit din acest fel de sărbări.

În cazul arătat directorul școlii ar ține o mică cuvântare de deschidere și unul dintre învățători, poate cel mai dibaciu, ar preda lecțiunea, care, după ce, a luminat toate mințile, a deschis în mod potrivit și inimile elevilor pentru ca poeziile și cântările ce urmează să producă efectul cuvenit.

Despre felul cum spun elevii poeziile și despre executarea cântărilor încă trebuie spus ceva.

Poeziile vor trebui învățate de clasa întreagă. Altfel vor rămânea înțelese numai de cei cari le spun. Mai trebuiesc spuse frumos și din inimă, cu însuflețire, ca să producă însuflețire. O poezie astfel învățată de cătră clasa întreaga va spune-o acela, care o știe preda mai bine. Poeziile spuse în grabă, pe acelaș ton monoton, au foarte puțină valoare.

Cântările, așisderea, numai atunci sunt cu

adevărat prețioase, dacă sunt bine executate. Dar răul este, că în puține cazuri se pot auzi cântări astfel predate. Când e vorba, ori și care învățător știe să spună cum trebuie recitată o poezie, sau cum trebuie executată o cântare — în teorie —, în școală însă ne cam depărțăm de normele fixate. Adesea toată cântarea din școală e un val de strigări, cari de cari mai puternice, încât ți-ai închide bucurios urechile să nu le mai auzi. Urechile învățătorului dela o vreme se obicinuesc cu acest fel de cântare și nu i-se pare echivocă, streinul însă totdeauna rămâne rău impresionat de ea.

O cântare executată cu observarea semnelor de nuanțare, și dacă nu e artistic predată, totdeauna e ascultată cu plăcere.

La alt loc voi publica cu permisiunea on. redacții o lecție potrivită pentru sărbarea unirii Principatelor, așa după cum a fost predată de un învăț. la dăunarea cercului învățătoresc în ziua de 24 Ianuarie.

Gh. Codrea,
revizor școlar.

La școala lui Hristos.

de Sanda I. Mateiu.

Știm, că dela Dumnezeu ai venit,
Învățător...

(Ev. Ioan, cap. III. v. 2.)

Nu e poate chiemare mai frumoasă în lume, decât aceea de a trezi o minte de copil la știință, hotărâre și muncă. E mult, să ai a complecta și desăvârși o cultură deja câștigată; e însă admirabil, să ai în mână sufletul curat, sincer, naiv, și doritor de a ști, al unui copil, care începe, să judece, să aprecieze, să descopere încetul cu încetul înlănțuirea logică a realităților văzute și a ideilor, ce-i resar în minte, care începe să-și disciplineze exuberanța energie a copilăriei, aplicând-o în vederea unui scop determinat. Ce minune toată bogăția de simțire a micuțului, ce privește lumea prin prizma dumnezeiască a curățeniei sale sufletești! și cât de fermăcătoare imensitatea posibilităților de a fi *ceva* în viață, pentru cei, cari încă nu au greșit, nu au nimic împrejurarile prielnice ale Providenței, nu au invidiat, nu au zădărnicit munca altora, nu au disprețuit, ce e mare și frumos, nu au urât și nu s'au coborât în noianul patimilor, slăbiciunii și răutății omenești. De aceea, nu e lucrul prea îndrăzneț, de a pune înaintea unui copil, cel mai

înalt ideal, și de a-i îndrepta pașii, pe cărarea cea mai anevoioasă.

Obișnuit de mic a iubi greutățile, el va fi un bun ostaș, mai târziu, în lupta vieții, va fi un om sigur, de inițiativă și de caracter. Iată de ce cred, că încă din cea mai fragedă copilărie, trebuie fixat înaintea copilului țelul perfecțiunii morale, întrupată în personalitatea fascinantă, luminoasă, și iresistibilă, a Mântuitorului nostru. Dar atunci, această figură să fie însuflețită, nu încremenită în cadra aurită a unei concepții învechite și obosite, formalistă și pretențioasă, seacă și fără duh, ci un Isus, așa, cum a umblat El pe lume, îmbrăcând pe însăși Dumnezeu, în ființa umilă și curajoasă a tânărului Profet din Nazaret, care a pornit lupta de distrugere a Raiului și a deschis zăgazarile cerurilor, ca să reverse asupra unei lumi nenorocite, potopul dătător de Viață, energie, îndrăsneală și voioșie a învățăturilor Sale.

Dar, cu actuala icoană, ce credincioșii Bisericii noastre își fac despre persoana lui Hristos, e desigur foarte greu, dacă nu imposibil, ca contemplându-l să se nască în sufletul nostru vreo dorință de acțiune din simplul motiv, că El ni se înfățișează înzestrat mai mult cu calități pasive și negative și se trece, sub o dulceagă culoare de blajină resemnare, toată acea comoară de spirit de inițiativă, logică, combativitate, viguroasă ură în contra a tot, ce e fătărie și păcat, cari au făcut din El izvorul de inspirație al celor mai aprigi luptători și îndrăzneți cercetători în domeniul științei, filosofiei și artei.

Era firesc, ca temperamentul oriental al popoarelor, ce țin de Religia ortodoxă, să falsifice în acest adevărată personalitate a lui Hristos. Dar în aceste timpuri, când universalizarea și oarecum omogenizarea culturii la mai toate neamurile nu mai îndreptățește, teoriile psihologice bazate pe diferență, de rasă, cred, că în crâșce țară, fie sub cerul senin al Sudului, ori în ceața Nordului, Isus, cel din Evangheliile și nu Cel creat de imaginația masselor, nu poate sugera, decât imaginea caracteristică a unui om de o deosebită energie, de o neobosită perseverență de un necurmat entuziasm și încredere în misiunea sa.

Și pe acest Isus „*Invățătorul venit dela Dumnezeu*“, noi trebuie să-L cunoaștem.

Trebuie să-L cunoaștem, pentru că *El și numai El* este Mântuitorul nostru, adică *Acela*, prin care ne putem regenera sufletul și viața pe acest pământ. Căci un adevăr, care iar e lăsat de mult

în umbră, este faptul, că Isus, pe lângă asigurarile despre o viață veșnică și triumful dreptății într-o viață viitoare, ne-a adus mai cu seamă *știința adevăratei fericiri în lumea aceasta*. El nu ne cere, să ne fixăm privirile spre acel viitor, de nu-l putem încă înțelege, ci cu sufletul liniștit de această deslegare a problemei morții, să ne bucurăm de toată frumusețea darului de a trăi, ce-am primit dela Dumnezeu.

Sunt oameni, cari poate vor găsi, că acest fel de a vedea micșorează, ba oarecum spulberă, aoreola de taină și duioșie, ce a învăluit Creștinismului în decursul vremurilor și cari savutează parfumul greoiu și artificial al serelor, în cari au crescut florile exotice ale misticismului exagerat și al extasului și ascetismului religios; dar din întreaga atitudine și activitate a lui Isus se degajează ceva așa de curat și de sănătos viață lui e așa de minunat de normală și armonioasă, încât astfel de născociri bolnăvicioase sunt cu totul ilogice și cad în fața oricărei judecăți sincere.

Iată de ce Hristos este o pildă vie pentru noi toți. Pentru copilul cu ochii mari deschiși asupra vieții, pentru tinerii, ce trăesc poezia iluziilor, pentru mama, ce-și leagă odorul la piept, pentru bărbatul oșelit de muncă, pentru bătrânul înțelept și îngăduitor, El intruchiopiază idealul, cel mai nobil și mai desăvârșit, El este Invățătorul, la Școala Căruia trebuie să mergem, ca să învățăm *Abecedarul Științei Vieții, Iubirea, Iertarea, Munca, Entuziasmul, Perseverența și Cinstea*, care singure vor regenera viața socială modernă, iar nouă, individual, ne va câștiga comoara adevăratei fericiri.

Probleme școlare.

Zilnic cetim, că domnitori duc la peire țări, comandanți de oștiri armate întregi și acest fapt să datorește unui individ mediocru căruia i-a favorizat norocul ca cine știe pe ce căi mârșave a ajuns la aceea treaptă, spre nefericirea subalternilor săi.

Istoria ne povestește despre indivizi ale căror metode și principii greșite au ruinat societatea în diferite țări. Diferite curente au nimicim popoară întregi și dacă vom scruta în cauzele acestora vom afla, că tot răul s'a pornit dela un centru și ca urmare a fost dezastru pentru cei ce nu purtau nici o vină; sau poate singura lor vină era că nu au reacționat.

În toate cazurile acestea și simile acestora cauza principală o formează în cea mai mare parte educația.

O educație greșit începută în familie și tot greșit continuată în școală la un popor de sigur va duce la ruină poporul respectiv și ajungerea sub supremația altui popor nu va întârzia prea mult: fiindcă pornirea unui popor spre luptă cu concurența altor popoare atârnă de activitatea și îndemnarea indivizilor cari îl alcătuiesc, urmează că la dânsul starea științei poate schimba soarta sa și a țării sale.

Educația la un individ ba chiar la un popor întreg se începe în familie. De acolo deci educația trebuie să urmărească o țintă care să ne pregătească pentru o viață desăvârșită și singurul chip rațional de a judeca un sistem de educație e să știm până la ce grad îndeplinește acel țel.

Țelul pre care ni-l propunem trebuie să fie o educație, care se apropie cât se poate de mult de perfecțiune în lucrurile cele mai neapărat trebuincioase unei vieți complete și care se apropie din ce în ce mai puțin de acelea cari au din ce în ce mai puțină înrâurire asupra vieții complete.

La pruncul care e încă în brațele doicei sale putem vedea o dezvoltare treptată a diferitelor instincte, astfel instinctul de conservare, care îl face să țipe și să-și ascundă fața la vederea unui străin. Când umblă, groaza pe care o simte la vederea unui câine străin, țipetele ascuțite cu cari aleargă către mamă-sa văzând ceva neobișnuit ne arată acest instinct ceva mai dezvoltat. El nu încetează a învăța cum trebuie să-și țină trupul în echilibru, să-și supravegheze mișcările și să se ferească de lovituri etc.

Natura s'a îngrijit așa de mult de dezvoltarea diferitelor instincte. Rolul nostru de căpetenie e să lăsăm copilului cea mai deplină libertate ca natura sa nu fie contrariată.

Întreg sistemul nostru modern de educație e greșit atât în familie cât și în școală. Formalismul verbalismul și intelectualismul exclusiv și mai ales nesocotirea firii copilului și primirea cunoștințelor în mod pasiv sunt dușmanii cu cari s'au luptat pedagogii cei mai geniali.

Rousseau cere ca educația să se inspire din firea copilului. La aceasta să recere o libertate, ca astfel el să-și câștige o desăvârșire prin munca proprie a mânilor și sfortarea spiritului propriu pentru deslegarea enigmelor ce i-le pune

natura. Aceasta este educațiunea propusă de Rousseau.

Educația deci trebuie începută în familie și continuată în grădinile Froebeliene și să facem ca să trăiască viața exterioară în viața interioară a copilului și să-i exteriorizăm sufletul în activitate exterioară, în muncă productivă.

Acesta este principiul adevărat al educației cerută de vremurile de azi, că adevărată munca copilului să fie productivă și să rezulte din activitatea întregii sale vieți nu numai din activitatea inteligenței. Aceasta este chestiunea cea mare în școala din apus ca să facă din elev ziditorul însuși al personalității sale prin activitatea lui proprie. De acest principiu este călăuzită școala și în America.

Dacă școala noastră va mai sta multă vreme condusă de principiile și metodele greșite ce le urmează astăzi e foarte probabil că aceasta va aduce un dezastru pentru noi.

Baza educațiunii în școlile noastre se pune în școala populară. E deci momentul suprem ca de aici să începem o schimbare radicală în educație, cu sistemul de azi nu se mai poate continua. „Numai dela școala primară și educația elementară aștept regenerarea poporului meu“ spune Fichte, iar victoriile, ce le secera națiune sa în războiul mondial, erau recunoscute ca rodul munci dascălului german.

Factorii dela cari putem aștepta aceea nouă directivă ce trebuie să i-se deie școlii populare de azi, sunt aceia, cari au lucrat în ogorul educației și s'au lovit de stavilele ce împiedecau progresul așa că nu corespundeau spiritului vremii și împrejurărilor vitali.

Acest adevăr exprimat de Fichte trebuie să-l acceptăm și noi și mai vărtos să țină seamă de el conducătorii noștri deoarece numai o regenerare a poporului nostru ne va duce la liman.

Sistemul de educație se va schimba spre bine, numai de cătră dascălimea de orice grad. În administrația și organizația învățământului să nu fie împedecați de alte persoane necompetente cari nu înțeleg rostul educațiunii. Să se lase mână slobodă corpului didactic ca să poată lucra neîmpedecați de nimeni în ogorul înțelenit al culturii și atunci o regenerare în poporul nostru va urma.

Forel constată o degenerare a lumi în continentul vechi și acest rău îl atribuie în mare parte școlai.

Războiul a pus la ordinea zilei probleme noi,

reclamate de arzătoarele cerințe ale vieții moderne, față de care învățământul a rămas în vechile sale făgașuri. Trebuie deci să profităm de lecțiile acestui război, care cere o muncă și o producție cu mult mai intențată. La victoria noastră militară trebuie să adăugăm și victoria intelectuală și morală. Calea ne arată apusul luminat și America practică.

Cu toții constatăm cu durere că suntem pe o treaptă foarte inferioară a culturii, acest fapt ni-l arată numărul cel mare a analfabeților. În continentul nostru în privința aceasta suntem aproape de-a duce recordul. — Intre cauzele analfabetismului trebuie pusă și scăderea entuziasmului pentru școală la dascălime.

Dascălimea încă și astăzi este preocupată cu grijele ca să-și câștige mijloacele ce-i sunt de lipsă pentru susținere, căci cu dotațiune de azi este amenințată cu peire de foame în multe părți. Ca urmare a acestui fapt este scăderea entuziasmului de muncă, și până ce nu-i vor fi pe deplin asigurate mijloacele de traiu pentru el și familia sa, până atunci în școală nu poate fi progres, fiind preocupată dascălimea cu alte griji. Foarte potrivite sunt aici frumoasele cuvinte ale lui Rousseut: „Când mă simt strâmtorat la mine acasă, pierd jumătate din spiritul meu“.

Doleanțele dascălimei trebuie de urgență ameliorate, căci pe zi ce merge constatăm cu durere că numărul dascălilor scade acum, când ar trebui ca numărul lor în fiecare an să se potenteze. Este cunoscut de întreaga lume cultă, că nici o ocupațiune pe pământ nu este așa de grea, chinuitoare și cu mai multă răspundere morală ca cea dascălească și totuși în România-Mare, în veacul al XX-lea, așa de puțin este apreciată munca acestora; încât nici măcar un așa salariu nu li-se asigură, ca să poată ținea front scumpetei neînfrânate de azi.

Să răspundă cei în drept doleanțelor dascălimei până ce nu e târziu și golul nu va fi așa de mare în această pătură a societății culte, încât să nu se mai poată astupa.

Viața nouă a neamului nostru cere mai multă jertfă și muncă dela toți factorii cari au contribuit la evoluarea poporului nostru. Dascălul de orice grad are misiunea de a chema la o muncă unită pe toți cei ce se hrănesc din rodul pământului României-Mari, ca astfel existența noastră să fie pe deplin asigurată.

Teodor Bunuș, învățător.

Conferențele învățătoarești

Resortul cultelor a ordonat ținerea conferențelor învăț. în întreg Ardealul, pe zilele de 5 și 6 Mai st. n. a. c. Fiind ele un mijloc foarte bun pentru perfecționarea noastră, îndemnăm pe frații învățători să ia parte activă la aceste conferințe cu caracter pur pedagogic-social.

Dăm în întregime programa conferinței. Iată-o :

Ordin circular*)

cătră revizorii școlari și corpul didactic al școlilor primare.

Resortul de Culte și Instrucție publică a hotărât, în acord cu conferința revizorilor școlari, să convoace conferințele corpului didactic primar, atât de folositoare pentru cultura lui profesională ca și pentru dezvoltarea însași a școlii românești.

Aceste conferințe vor fi organizate de acum înainte pe județe și în considerarea epocii de prefacere li-se va da un caracter unitar, stabilindu-se deocamdată programa lor din partea Resortului de Culte și instrucție publică.

Cum ele sunt cele dintâi conferințe învățătoarești libere în România întregită, ie firesc să li-se atribuie o însemnătate specială, care trebuie să iasă la iveală atât prin caracterul problemelor cât și prin atmosfera sărbătorească ce trebuie să o creieze în capitalele județelor, unde se va desfășura programa lor.

Conferințele județene se vor ține la aceeași dată în zilele 5 și 6 Mai st. nou a. c. următoarea.

Programă:

I.

1. Invocarea Duhului sfânt în Biserică.
2. Discurs de deschidere din partea revizorului școlar despre: Noua spocă a învățământului primar în Dacia superioară.
3. Cuvinte de salutare din partea reprezentanților institutelor școlare bisericilor, statului, societăților culturale și celor invitați anume de revizorul școlar.

Învățătorii sunt rugați a lua la cunoștință acest ordin ca convocare oficială a Resortului.

II.

4. Reforma școlii primare și mijloacele prin cari ia poate deveni mai folositoare și mai iubită de poporul nostru (suflet nou, schimbarea caracterului intelectualist, introducerea obiectelor practice-economice, terene și ateliere de experiență după nevoile regionale, orar de dimineață a. t.).

5. Școala de repetițe și școlile pentru adulții necesitatea și organizarea lor în mod practic.

6. Școala națională după concepția Decretului Nr. 13879—1919. dat de Resortul de culte și instrucție publică superioritatea și aplicabilitatea acestui tip nou de școală.

7. Programă analitică oficială (o critică pedagogică).

III.

8. Invățătorul nostru, chemarea lui în noua epocă a școlii primare și a statului românesc.

9. Invățătorul, în serviciul nevoilor noastre dela orașe, colaborarea sistematică la opera de colecționare a elevilor dela țară, cari să între în viața industrială, comercială și cultură a orașelor.

10. O lecție practică cu elevii de clasa VI. din istoria românească, subiectul; Războiul pentru unitatea națională.

11. Alte chestiuni fixate de revizorul școlar în înțeles cu comitetul secției județene (ar. fi de dorit o ședință festivă pentru public cu coruri conferințe, declamații etc.).

12. Domnii revizori vor designa — dacă îngăduie timpul — în legătură cu comitetul secției județene, raportori pentru fiecare punct al programelor.

În preziua conferințelor lucrările vor fi analizate de către comitetul secției județene sub prezidiul revizorului, și întrucât ar fi necesar le vor modifica stabilind concluzii, cari să servească ca punct de sprijin în discuțiile conferinței.

Conferințele vor fi prezidate de revizorul școlar, el se va îngriji de local potrivit fie la prefectură ori liceu, sau înalte edificii publice corespunzător.

Pentru învățătorii de stat și comunali prezența e obligatoare (cei neromâni pot fi dispensați).

Sunt invitați și învățătorii conf. români plătindu-li-se diurna fixată.

Revizorul școlar va invita la conferința toate autoritățile de stat, bisericesti, culturale și școlare din localitate.

Diurnele se stabilesc în una sută cincizeci (150 coroane) durată a conferințelor și se vor pe întreaga ulterior în baza rapoartelor făcute de revizori școlari.

Cluj, la 17 Martie 1920.

p. Șeful resortului:
Dr. Ioan Mateiu.

Clujul cultural.

5. Școlile primare române.

La loc de frunte între „orașele asediate“ stă Clujul. Capitulara lui — după o luptă îndelungată, purtată cu armele culturii — va trebui să urmeze. În diferite părți ale orașului deja au și pătruns avantposturile armatei de asediu: școlile primare naționale.

Dela aceste mici unități se așteaptă lucruri mari. Scemele bune se arată. Abia și-au deschis porțile și frați de ai noștri, pe cari aproape îi înghițise streinul, își aduc odraslele lor — cari durere, nu cunosc limba părinților și moșilor — la aceste mici focare de lumină, ca să învețe carte și graiu frumos românesc.

Ei vin ca în fața unui judecător și pentru ușurarea vinei își înșiră mășterele împrejurări în cari au trăit; iar ca semne de îndreptare cer ca numele frumoase ale lor și copiilor, pocite de streini, să fie scrise așa cum sună bine urechei românești. Mulți, peste vară, și-au trimis copii la țară, ca în tovărășia prietenilor de joc să învețe românește.

Școala românească, școala luptătoare, își primește acum satisfacția. căci alături de streini ea a fost desconsiderată și de acești „fii“ cari se reîntorc acum la vatra părintească și cari, până azi se aflau înjosiți să-și trimită copii la dascălul român.

Școala primară, sprijinită de numeroase grădini de copii, are de îndeplinit o misiune mare.

Oficialitatea va trebui să deschidă în anul școlar viitor toate cinci școlile de stat câte se găesc în acest oraș. Pentru a apropia pe cei cari astăzi stau departe de noi, la fiecare școală primară să fie și o secție ungurească, căci, cred, că e mai cu folos ca mulțimea băeților unguri, a căror părinți sunt slujbași la căile ferate, să cerceteze o școală pusă sub conducerea unui învățător român, decât școlile confesionale ungurești (12 față de 4 școli de stat românești) cari îi cresc și acum după ideea de stat maghiar.

Școala primară din capitala Ardealului nu trebuie privită ca o Cenușoacă (alungată din localul său ca și școalele normale), ci întărită și sprijinită de toți și pe toate căile, ca cel puțin să stea la nivelul la care o ridicase străinii. Orice jertfă ce se va aduce pentru școala primară va fi o peatră la edificiul măreț ce trebuie să ridicăm în această cetate: *cultura românească*.

Const. Iencica.

CRONICA.

O carte, care ne lipsea. — Dl Victor Păcală, profesor la seminarul din Sibiu, a publicat monografia comunei Râșinariu. Cartea aceasta este o temeinică lucrare între studiile etnografice, așa de puține, ce s'au scris în românește. Autorul dedică lucrarea elevilor săi, cu dorința, „ca utilizându-o în părțile ei bune, să ne dea monografiile comunelor noastre rurale, dar monografiile complete și nu încercări fragmentare, de care de un timp încoace apar tot mai multe în literatura noastră. Conducătorii aceștia firești, îmbrățișind cu mintea și inima întreagă viața satelor ce conduc, au posibilitatea a cunoaște cu mijloace complexe ființa poporului, toate formele de viață și activitate țărănească.

Numai când se va fi lărgit îndeajuns cercul acestui fel de cercetări și se va fi studiat amănunțit fiecare sat în parte, ori cel puțin fiecare colț de țară românească, va fi dată baza sigură pentru lucrarea de sinteză. Învățații vor putea stabili în toată întinderea etnografia poporului român ca popor distinct, vor putea arăta cum s'au desprins din tezaurul civilizației universale forme de viață și elemente de cultură și artă, ori cum acestea au contribuit la formarea, sau fructificarea aceluși bun comun, într'ur. cuvânt, voi putea să compună în sfârșit acea operă a viitorului de cea mai mare valoare, pentru știință și neam.“

Învățătorii conștienți de această înaltă datorie vor răspunde, credem, în număr cât mai mare la acest glas de chemare. Cartea dlui prof. V. Păcală, le va ușura mult munca pentru a ridica vâlul, ce acopere trecutul satelor noastre. (C. J.)

Serbare școlară. — Potrivit hotărârii „Cercului didactic“ al învățătorilor dela școlile din Cluj, învățătorii școlii primare No 3, au aranjat în 4 Aprilie a. c. o strălucită serbare cu elevii, care a produs cea mai vie mulțumire în sufletele celor, ce au luat parte. Programa serbării, bogată în cântece patriotice și dansuri naționale românești, a fost executată cu desăvârșită precizie, storcând lacrimi de bucurie părinților, cari își vedeau copiii, interpretând în chip inteligent rolurile distribuite. În acest sens vedem noi începutul operei de naționalizare, mai ales în localități ca Clujul și avem cea mai curată și sinceră stimă pentru acest metod de lucrare, care va aduce tagmei noastre, recunoștința țării și a poporului mai mult, decât alte roluri, ce ni-se imbie.

Alegerile pentru cameră. — În fața alegerilor, ce vor fi în Mai, rugăm pe frații învățători, să sprijinească fără usă a-se face agenți politici, pe acei candidați, a căror

trecut prezintă toate garanțiile, că va ști cunoaște și în măsură de a munci sincer pentru învățătorul român și pentru școala noastră românească. Și în special, rugăm, să se dea tot sprijinul convenit prin mijloace legale, candidaților-învățători, cari voesc și doresc, să ne reprezinte în camera cu demnitate. Vom păstra tot respectul nostru pentru astfel de colegi, cari pășesc pentru o convingere proprie. Cerem în aceeași vreme, ca candidații de învățători, să ne comunice și nouă intențiunea lor, precum și cercul electoral, ce și-au ales, pentruca să putem lucra și noi în vederea reușitei lor.

Nedreptățile se continuă. — Suntem informați, că alte categorii de funcționari primesc în lei salariul și celelalte ajutoare, până când învățătorii au primit numai salariul fundamental în lei.

Oare până când se mai abuzează de răbdarea noastră, cari avem același drept la viață, ca și alți funcționari?

Schimbarea de guvern. — Portofoliul ministerului de instrucție al guvernului Dlui general Averescu, a fost ocupat de dl prof. de universitate Negulescu, dela care învățătorimea așteaptă soluționarea norocoasă a revendicărilor juste. Desființându-se Consiliul Dirigent din Cluj, puterea executivă și de lichidare a Resortului de culte și Instrucțiune a fost încredințată dlui Dr. Octavian Prie, fost profesor al liceului din Blaj, care a avut toată posibilitatea, să cunoască nevoile și părțile bune ale școlii primare române din Ardeal, pe cari, credem, că le va avea în vedere la unificarea învățământului primar din întreaga țară.

Către președinții secțiilor. *Conferințele generale ce se vor ținea în 5 și 6 Mai sunt un bun prilej pentru a încasa taxele cu cari reștează fiecare membru către secție și asociația generală. Despre sumele încasate să se întocmească un tablou care se va trimite împreună cu banii casierului general. Anul social începându-se la 1 Aprilie se va încasa dela fiecare și taxele pentru anul acesta. Dezideratele cari se vor lua în conferințele generale, cari stau în legătură cu mișcarea noastră de organizare, să se comunice și biroului asociației. După raportul ce-l va face unul din delegații secției la congresul din București, să se discute punctele ce va trebui să formeze programa congresului al doilea, ce vom a convoca, pentru a se face lichidarea asociației noastre, unită cu asociația colegilor din vechiul regat și pentru a fixa punctele noastre de vedere în legătură cu unificarea învățământului.*

Const. Iencica,
secretar general.

Cinematograful. Casa Școalelor s-a intervenit la Marele Stat Major ca filmele de război ale armatei să fie rulate pretutindeni, elevilor de școale, fie la Cinematografele din orașe, fie trimițându-se operatori militari cu cinematografele armatei. Sufletul copiilor de mult așteaptă să vadă cum s'a făcut războiul și cu câte jertfe s'a câștigat biruința. Casa Școalelor mai tratează cu o Casă de Cinema pentru procurare de Cinematografe acelor școale cari sunt gata să-și cumpere un aparat, precum și pentru trimiterea filmelor dintr'un loc într'altul, în chip organizat.

Bibliotecile. Să nu creadă nimeni că bibliotecă e numai decât o pusderie de cărți. O singură carte, o carte bună citită în șezători, ori trimisă spre citire dela o casă la alta e o bibliotecă. În trecut erau cărți puține, foarte puține, și totuși erau mai cărturari oamenii cu aceste cărți puține, decât cei de azi cu cărți multe și necitite. Isopia, Alexandria, Arghir și Elena sau Genoveva de Brabant formează o bună bibliotecă pentru popor, dacă prin cărturarii de frunte ai statului, cari sunt preoții și învățătorii, sunt cetite și recitite, și de copii și de părinți. Prin urmare, preoți și învățători nu neglijați în grija de adunare a unui mare număr de cărți pentru bibliotecă, folosirea uneia singură, care să intre în inima tuturor. Casa Școalelor va începe reînălțarea acelei biblioteci pentru popor care este epuizată, și va publica și aceia ce de mult cer părinții tuturor copiilor — o bibliotecă pentru tinerime. În această bibliotecă se vor tipări revăzute toate cărțile lui Răureanu.

Asociațiile școlare. Munca socială a unui învățător trebuie să înceapă dela asocierea copiilor în instituții de tovarășie economică și culturală. Școala trecutului a comunicat idei, a dat cunoștințe și precepte, dar n'a încercat să deprindă în fapte virtuțile pe cari le propovăduia. Fără de aceasta n'a făcut mult. E o poruncă a vremii ca să se pună în acțiune virtuțile ce se propovăduiesc: economie, milă, cultură ș. a. Deprinse în școală, ele vor fi duse mai târziu în societate.

Pentru educația fizică. Casa Școalelor va tipări o carte de jocuri și alta de exerciții gimnastice, — figuri numai, cari să ajute pe învățători în silința lor de întărire a copiilor. Exercițiile se vor memoriza și vor fi deprinse de copii zilnic, după cum zilnic se va repeta jocul cel nou până ce va intra în deprinderea și în gustul

fiecărui copil. La cursurile de vară ale învățătorilor se vor deprinde toate exercițiile și jocurile câte se pot face într'un an. Echipe de învățători vor fi aduse, rând pe rând, la exerciții și jocuri organizate de maeștrii anume. Țara își va avea în curând și stadioanele ei. La Turnu-Severin să fi făcut din inițiativă particulară. Când se pune la cale undeva un „Cămin Cultural“ să nu se uite printre cele dintâi preocupări ale lui și grija pentru jocuri și exerciții (alergări, sărituri, trageri de greutate, barul, oina, mingea), dar nici norod satului.

Cercetășia. Cine dorește să cunoască adânc „Cercetășia“ și să facă apoi în satul lui să ceată dela Comandamentul Mării Legiuni a Cercetășilor (București, Calea Dorobanți 40) Statutul și Programul. E o instituție de educație care vine să facă legătura între școală și viață. În Anglia și America, cele mai înaintate țări din lume, cercetășia s'a pus ca problemă de educație pentru tot tineretul anglo-saxon. Wilson printr'o proclamație foarte frumoasă a creat Săptămâna Cercetășilor în care toți americanii, dela umilul muncitor de pământ și până la miliardarii din New York, să strângă și să dea pentru propășirea cercetășiei americane. Învățători, cetiți programul general de lucru al cercetășilor și mare vă va fi bucuria când veți vedea ce gânduri frumoase stau prinse acolo pentru creșterea copiilor voștri. Cetiți numai.

„Lamura“.

Cărți, Reviste.

„Crinul Satelor“, organ al societății educative „Tribuna“. Anul I., No. 4. Târgu-Jiu.

„Datina“. Foaie societății culturale M. Eminescu. Anul I. No 4. Turnu-Severin. Abonamentul 12 lei pe an.

A apărut

GRAMATICA ROMÂNĂ

pentru școli ungurești cl. I., II. și III.

Aprobat de Consiliu Dirigent. Cel
mai bun op de felul acesta, costă

15

Lei, 1'50 Lei porto.

Se află la Alex. ANCA